

ایران انقلاب |

انقلابی که جوانان را احیا کرد

دهه فجر فرصت خوبی برای مرور رابطه معمار کبیر انقلاب با جوانان است

آیت‌الله بهشتی: بی‌گمان نقش شهید آیت‌الله بهشتی در شکل‌گیری انقلاب اسلامی چنان پررنگ و بارز است که در بررسی تاریخ انقلاب اسلامی نمی‌توان ایشان را نادیده گرفت. دکتر شهید بهشتی در سال ۱۳۰۷ در اصفهان به دنیا آمد و تحصیلات خود را هم از همان شهر آغاز نمود. ایشان در عتقون جوانی راهی قم شد تا دروس حوزوی را آغاز کند و در قم شاگرد بزرگانی چون امام خمینی (ره) و... شد. از همین جا بود که آشنایی با شخصیت و اندیشه‌های امام باعث شد او یکی از یاران ایشان در جریان انقلاب باشد. شهید بهشتی بارها و بارها توسط ساواک دستگیر شد و به زندان رفت. بعد از پیروزی انقلاب نیز نخست دبیر شورای انقلاب، یکی از موسسان حزب جمهوری اسلامی ایران و عضو مجلس خبرگان قانون اساسی شد. ایشان همچنین با حکم امام (ره) رئیس دیوان عالی کشور و مؤسس قوه قضاییه شدند که سرانجام در ۷ تیرماه ۱۳۶۰ به دست منافقان به شهادت رسیدند.

آیت‌الله مطهری: شهید آیت‌الله مطهری یکی دیگر از یاران امام خمینی (ره) در جریان شکل‌گیری و وقوع انقلاب بود. استاد شهید آیت‌الله مطهری در ۱۳ بهمن ۱۲۹۸ هجری شمسی در فریمان واقع در ۷۵ کیلومتری شهر مقدس مشهد در یک خانواده اصیل روحانی چشم به جهان گشود و بعد از گذراندن مراحل مقدماتی تحصیل به قم مهاجرت کرد تا در محضر بزرگانی چون آیت‌الله بروجردی و... به تحصیل بپردازد. در همین شهر بود که به یکی از یاران نزدیک امام بدل شدند و مبارزات خود را آغاز کردند. ایشان نقش بسیار پررنگی در شکل‌گیری قیام ۱۵ خرداد داشتند و هیچ‌گاه به رغم زندان‌ها و تهدیدها از یاری امام (ره) دست برنداشتند و سرانجام نیز بعد از وقوع انقلاب اسلامی توسط گروه محاربان فرقان به شهادت رسیدند. امام علاقه بسیاری به ایشان داشتند و بعد از شهادت‌شان فرمودند مطهری پاره تن اسلام بود. ۱۲ اردیبهشت سالروز شهادت این استاد گرانقدر به عنوان روز معلم در ایران همیشه گرامی داشته می‌شود.

آیت‌الله طالقانی:

آیت‌الله دکتر طالقانی یکی دیگر از یاران امام (ره) در جریان شکل‌گیری انقلاب اسلامی ایران بود. ایشان در طالقان دیده به جهان گشود و تحصیلاتش را در قم ادامه داد. آیت‌الله طالقانی در زمان طاغوت بارها و بارها به خاطر مسائلی چون مخالفت با کشف حجاب یا نقش در قیام ۱۵ خرداد و پنهان کردن شهید نواب صفوی به زندان افتاد. ایشان بعد از انقلاب ریاست شورای انقلاب و با رای مردم تهران عضو شورای قانون اساسی شد و با حکم امام خمینی اولین امام جمعه تهران گشت. شخصیت آیت‌الله طالقانی شخصیتی بسیار بزرگ بود که نقش بسیاری در وحدت و هماهنگی گروه‌های مختلف شرکت‌کننده در انقلاب داشت. ایشان در کنار امام خمینی (ره) به خوبی در مبارزات حضور داشت و سختی‌های بسیاری برای پیروزی مردم بر رژیم ستمشاهی کشید.

سیمادهان

در سال ۱۳۴۲ وقتی امام خمینی با همان آینده‌نگری و تیزبینی ذاتی‌شان در پاسخ به کسانی که می‌گفتند براساس چه پشتوانه‌ای در برابر دیوی مثل محمدرضاشاه ایستاده است، آن جمله معروف را گفت، هیچ‌کس گمان نمی‌کرد که این جمله چقدر با واقعیت همخوانی دارد. ایشان فرموده بودند سربازان من کودکانی اند که حالا در گهواره آرآمیده‌اند. خیلی‌ها این حرف امام خمینی را باور نکردند. اما ۱۵ سال بعد وقتی همین جوان‌ها در کوچه و خیابان با دست خالی جان حکومت طاغوت را به لبش رسانده بودند، همه به این تیزبینی و آینده‌نگری امام خمینی (ره) آفرین گفتند.

نسل جوانی که انقلاب کرد شاید به نوعی نسلی تکرار نشدنی در تاریخ معاصر ایران باشد؛ نسلی که اگرچه در معرض تبلیغات و آموزه‌های گروه‌های مختلف بسیاری قرار داشت اما راه درست را که پیروی از اسلام و امام بود به خوبی تشخیص داد و به دنبال آن رفت، نسلی که با دست خالی در برابر رژیم ایستاد و مبارزه کرد و اجازه نداد هیچ گروه و هیچ مسلکی او را از هدف خود دور کند، نسل جوانی که خیلی از متفکران و اندیشمندان سراسر جهان هیچ وقت نتوانستند عظمت آن را درک کنند و از درک آن فرومانند.

شاید یکی از دلایل این که نسل جوان چنین نقش پررنگی در شکل‌گیری انقلاب داشت ارتباطی بود که امام با جوان‌ها داشت. اینجا این سوال مطرح می‌شود که رمز و راز نفوذ امام در قلوب مردم بخصوص جوانان در چیست؟

رابطه‌های دوسویه

امام مشی اخلاقی خاصی داشتند، ایشان جدا از این که به بالاترین سطح حوزوی رسیده بودند، در حوزه عرفان نیز به جایگاه برجسته‌ای نائل آمده بودند. ایشان معتقد بودند تا زمانی که انسان بر نفس خویش مدیریت پیدا نکند، نمی‌تواند بر دیگران مدیریت نماید و در آنها نفوذ کند. اگر امام خمینی توانست در میان

ملت ایران بلکه مردم جهان بخصوص در قلب‌های پاک و باصفای جوانان ایران جای گیرد و آنان را شیفته و مجذوب خویش نماید، جز به واسطه مدیریت ایشان بر نفس خویش نبود. از این رو بود که با یک پیام و اشاره پهلوی و نیز صحنه‌ها و عرصه‌های گوناگون نظام پس از تشکیل نظام جمهوری اسلامی بخصوص دوران دفاع مقدس به صحنه آمدند. از سوی دیگر امام خمینی همواره نسبت به جوانان برخوردی صمیمانه و همراه با مهربانی داشت و این نیز در جذب جوانان به سوی ایشان تأثیر بسیاری داشت. آیت‌الله کریمی یکی از نزدیکان امام درباره این خصوصیت می‌گوید: یکی از شب‌ها در حرم مطهر امیرالمومنین (ع) جماعتی از دانشجویان مسلمان اروپا برای دیدار با امام آمده بودند که ظاهر آنها به تعبیر ما یک ظاهر ناپسندی در محیط ما بود، چه از نظر وضع و قیافه و لباس و چه از نظر طرز برخورد و صحبت. لیکن ما شاهد بودیم که امام به گونه‌ای با آنها برخورد کردند که گویی با دوستان قدیمی‌شان نشستند و مشغول صحبت می‌باشند. آنها آنچنان مجذوب امام بودند که پس از چند دقیقه صحبت با یک دنیا نیرو و ایمان و امید از کنار ایشان برخاستند.

یکی دیگر از سخنانی که از امام (ره) نقل شده و بخوبی نگاه امام به جوانان و عقیده ایشان در چگونگی رفتار با آنان را نشان می‌دهد جمله‌ای است که امام فرموده‌اند: «علما و روحانیون ان‌شاءالله به همه ابعاد و جوانب مسؤلیت خود آشنا هستند ولی از باب تذکر و تاکید عرض می‌کنم امروز که بسیاری از جوانان و اندیشمندان در فضای آزاد کشور اسلامی مان احساس می‌کنند که می‌توانند اندیشه‌های خود را در موضوعات و مسائل مختلف اسلامی بیان دارند، با روی گشاده و آغوش باز حرف‌های آنان را بشنوند و اگر بیراهه می‌روند، با بیانی آکنده از محبت و دوستی راه راست اسلامی را نشان آنها دهید. باید به این نکته توجه کنید که نمی‌شود عواطف و احساسات معنوی و عرفانی آنان را نادیده گرفت و فوراً انگ التقاط و

انحراف بر نوشته هاشان زد و همه را یکباره به وادی تردید و شک انداخت. اینها که امروز اینگونه مسائل را عنوان می‌کنند مسلماً دلشان برای اسلام و هدایت مسلمانان می‌تپد، والا داعی ندارند که خود را با طرح این مسائل به دردسر بیندازند. اینها معتقدند که مواضع اسلام در موارد گوناگون همان گونه‌ای است که خود فکر می‌کنند. به جای پرخاش و کنار زدن آنها با پدیری و الفت با آنان برخورد کنید. اگر قبول هم نکردند، مایوس نشوید.» همین طرز فکر و نگاه بود که باعث شده جوانان این گونه شیفته ایشان شوند و همه هستی خود را برای رسیدن به اهدافی که امام در نظر می‌گرفت فدا کنند.

احیای کرامت انسانی مردم

امام خمینی یک تته در برابر حکومتی که هیچ قصدی جز فاسد کردن جوانان نداشت، ایستاد و جوانان را نسبت به این مسأله آگاه نمود. به خصوص در دهه پنجاه که اقدامات ضد اخلاقی و فرهنگی و معارض با ارزش‌های اسلامی از سوی رژیم به اوج خود رسیده بود، تمامی دستگاه‌های تبلیغی و فرهنگی رژیم در تلاش به منظور به انحراف و تباهی و فساد کشیدن جوانان بودند، امام خمینی ضمن معرفی ماهیت ضد دینی رژیم شاه، جوانان را نسبت به فعالیت‌های تخریبی و انحرافی آنان آگاه و هوشیار ساخت.

حساسیت‌ها و توجهات بسیار ایشان نسبت به رشد جنبه‌های روحی و معنوی در میان جوانان، موجب شد که در سال‌های نخست پیروزی انقلاب اسلامی، تحول چشمگیری در جوانان به وجود آمد و گروه عظیمی از خداجویان رهیده از ارزش‌های پست و حیوانی، راه سعادت و نیک بختی خود را در تهذیب نفس و سیر الی‌الله جستجو کردند. نفس مسیحایی امام، عاشقان و دلدادگانی را در میان جوانان پرورش داد که بسیاری از اهل ریاضت و سیر و سلوک به حال آنان غبطه می‌خوردند.

نکته دیگری که در این میان می‌توان به آن اشاره کرد و از طریق آن می‌توان بخوبی با دید امام نسبت به